

Академічна доброчесність

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>Для всіх галузей</i>
Спеціальність	<i>Для всіх спеціальностей</i>
Освітня програма	<i>Для всіх освітніх програм</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова / загальноуніверситетська</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна) / дистанційна / змішана</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 курс, осінній / весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>60 год (2 кредити ЄКТС)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік / Модульна контрольна робота</i>
Розклад занять	<i>rozklad.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>канд. іст. наук, доц. Сошинська Я.Є., soshynska.yaroslava@iit.kpi.ua канд. наук із соціал. комун. Кулик Є.В., evakanna@gmail.com</i>
Розміщення курсу	<i>https://do.ipk.kpi.ua/</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Академічна доброчесність – це міждисциплінарна категорія, що поєднує в собі етичні норми й правила поведінки людини в освітньо-науковому середовищі, механізми й інструменти, за допомогою яких вони реалізуються на практиці. Розуміння та усвідомлення системи професійних цінностей, етичних пріоритетів, дотримання в університеті студентами та викладачами принципів академічної доброчесності є запорукою якісної освіти, професійної репутації, успішного працевлаштування випускників, забезпечення гідного рівня життя, формування соціальних та професійних еліт нашої держави.

Мета навчальної дисципліни «Академічна доброчесність» – сформувати у студентів загальні (базові) компетентності у контексті реалізації завдань запровадження і дотримання етичних принципів та визначених чинним законодавством правил академічної доброчесності в процесах навчання та провадження наукової (творчої) діяльності для забезпечення якості освіти, довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Засвоєння навчальної дисципліни «Академічна доброчесність» формує такі професійні **компетентності**:

- здатність розуміти та застосовувати у практиці основні положення національного законодавства з питань академічної доброчесності;
- здатність розвивати та застосовувати власні аналітичні й творчі здібності в навчальній та дослідницькій діяльності;
- здатність визначати, оцінювати та запобігати різним формам порушень академічної доброчесності;

- добросовісно використовувати в навчанні та науковій (творчій) діяльності доробок інших авторів;
- здатність впливати на формування культури академічної добросовісності в академічній спільноті;
- усвідомлення громадянського обов'язку, нетерпимості до проявів шахрайства і корупції в академічному середовищі.

Опанувавши навчальну дисципліну, студенти мають продемонструвати такі **результати навчання**.

Знати:

- 1.1) основні положення чинних нормативно-правових актів з питань академічної добросовісності;
- 1.2) основоположні принципи сучасної освітньої й наукової (творчої) діяльності;
- 1.3) основні поняття і фундаментальні цінності академічної добросовісності, наслідки її впливу на академічну культуру та якість освіти;
- 1.4) порядок здійснення наукового та освітнього процесів в університеті, канали наукової комунікації;
- 1.5) прояви академічної недобросовісності;
- 1.6) методи інформаційного пошуку джерел для навчання, наукової (творчої) діяльності;
- 1.7) заходи щодо запобігання академічному плагіату в університеті.

Уміти:

- 2.1) застосовувати у практиці основні положення національного законодавства з питань академічної добросовісності;
- 2.2) провадити наукові дослідження і наукову комунікацію відповідно до принципів академічної добросовісності;
- 2.3) добросовісно оформляти результати наукових досліджень, створювати й оформляти академічні тексти;
- 2.4) виявляти порушення академічної добросовісності та їхні наслідки в освітньому й науковому (творчому) середовищі;
- 2.5) запобігати й боротися з проявами академічної недобросовісності;
- 2.6) застосовувати системи перевірки на текстові збіги для виявлення плагіату в академічних роботах;
- 2.7) формувати культуру академічної добросовісності в освітній та науковій спільнотах.

Мати уяву про:

- 3.1) академічну добросовісність як один з основоположних принципів сучасної освітньої й наукової (творчої) діяльності;
- 3.2) науковий та освітній процеси в університеті;
- 3.3) закономірності та властивості системи наукових комунікацій і життєвий цикл наукового дослідження;
- 3.4) освітню та наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень;
- 3.5) відкритий доступ та відкриту науку як засіб сприяння академічній добросовісності й запобігання плагіату.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна «Академічна добросовісність» має міждисциплінарний характер. Вона стане необхідною базою для формування чесності, довіри, взаємної поваги й відповідальності учасників освітнього й наукового процесів, розвитку їхнього критичного мислення, дотримання етичних норм у професійній спільноті.

3. Зміст навчальної дисципліни

- Тема 1. Сутність і фундаментальні цінності академічної доброчесності.
- Тема 2. Наукове дослідження та наукова комунікація.
- Тема 3. Науковий та освітній процеси в університеті.
- Тема 4. Основи академічного письма.
- Тема 5. Інтелектуальна власність в освіті та науці.
- Тема 6. Системи для перевірки текстів на ознаки плагіату.
- Тема 7. Джерела освітньої та наукової інформації й інформаційний пошук.
- Тема 8. Відкритий доступ як засіб сприяння академічній доброчесності.
- Тема 9. Текстові запозичення, оформлення посилань і цитувань в освітніх та наукових роботах.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базові джерела

Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

Проект «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ) / Американські Ради з міжнародної освіти. URL: <https://academiq.org.ua> (дата звернення: 25.08.2021).

Кодекс честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» : ухвалено Рішенням Вченої ради від 5 квітня 2021 р. URL: https://kpi.ua/files/honorcode_2021.pdf (дата звернення: 25.08.2021).

Додаткові джерела

Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ : Таксон, 2016. 234 с.

Академічне письмо: 20 порад щодо написання академічних текстів та представлення результатів дослідження : [презентація] / Віктор Дроздов ; Ізмаїльський державний гуманітарний університет. [2019]. – 22 слайди. URL: <https://drive.google.com/file/d/1sLV3ZIXN3d4q0OtEm5st1b2BIARka1h/view>.

Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй ; Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. Електронні текстові дані (1 файл: 278,97 Кбайт). Київ : УБА, 2016. 117 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/18681> (дата звернення: 25.08.2021).

Носачова Ю. В. Основи наукових досліджень: підручник для студ. вищих навч. закладів, які навчаються за спец. «101 Екологія» / Ю. В. Носачова, О. І. Іваненко, Я. В. Радовенчик ; Міністерство освіти і науки України, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». – Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. – 128 с.

Основні вимоги до написання наукової статті : методичні рекомендації / Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти ; укладачі: Шевчук Г. З., Гаврилюк Л. І., Гаврилюк Т. В. Луцьк, 2016. 76 с. URL: <http://vippp.org.ua/files/pedposhyk/naukovistat-1557135224.pdf> (дата звернення: 25.08.2021).

Шкіцька І. Ю. Основи академічної доброчесності: практикум : навч.-метод. посіб. для студ. вищих навч. закладів / Шкіцька Ірина Юріївна. Тернопіль: THEU, 2018. 64 с. – URL: <http://dSPACE.wunu.edu.ua/handle/316497/31709> (дата звернення: 25.08.2021).

ETINED : Council of Europe Platform on Ethics, Transparency and Integrity in Education / Council of Europe. URL: <https://www.coe.int/en/web/ethics-transparency-integrity-in-education/about-etined> (дата звернення: 25.08.2021).

International center for academic integrity. <https://academicintegrity.org> (дата звернення: 25.08.2021).

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

№ з/п	Тема	Результати навчання	Основні завдання	
			Контрольний захід	Термін виконання
1.	Сутність і фундаментальні цінності академічної доброчесності.	1.1, 1.3, 1.5, 2.1, 3.1	Практична робота 1	2-й тиждень
2.	Наукове дослідження та наукова комунікація.	1.2, 1.4, 2.2, 3.3	Практична робота 2	4-й тиждень
3.	Науковий та освітній процеси в університеті.	1.1, 1.3, 1.4, 1.7, 2.4, 2.5, 2.7, 3.2	Практична робота 3	6-й тиждень
4.	Основи академічного письма.	1.6, 2.2, 2.3, 3.3	Практична робота 4	8-й тиждень
5.	Інтелектуальна власність в освіті та науці.	1.1, 2.1, 2.4, 2.5	Практична робота 5	10-й тиждень
6.	Системи для перевірки текстів на ознаки плагіату.	2.4, 2.5, 2.6	Практична робота 6	12-й тиждень
7.	Джерела освітньої та наукової інформації й інформаційний пошук.	1.6, 3.3, 3.4	Практична робота 7	14-й тиждень
8.	Відкритий доступ як засіб сприяння академічній доброчесності.	3.3, 3.5	Практична робота 8	16-й тиждень
9.	Текстові запозичення, оформлення посилань і цитувань в освітніх та наукових роботах.	2.3, 2.5	Практична робота 9	18-й тиждень
10.	Підготовка до заліку		Модульна контрольна робота	18-й тиждень

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студентів є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. До кожної теми навчальної дисципліни пропонуються завдання для самостійної роботи, орієнтовані на репродуктивну, частково-пошукову та творчу діяльність студентів. Самостійна робота студентів включає також підготовку до написання модульної контрольної роботи та підготовку до заліку.

№ з/п	Тема	Завдання для самостійної роботи
1.	Сутність і фундаментальні цінності академічної доброчесності.	Розглянути мету, завдання і напрацювання проекту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ).
2.	Наукове дослідження та наукова комунікація.	З'ясувати систему формальних і неформальних наукових комунікацій у предметній галузі своєї спеціальності / освітньої програми.
3.	Науковий та освітній процеси в університеті.	Схарактеризувати дослідницьку складову освітнього процесу на прикладі своєї спеціальності / освітньої програми.
4.	Основи академічного письма.	Сформулювати проблему та гіпотезу своєї наукової роботи.
5.	Інтелектуальна власність в освіті та науці.	Розглянути можливі варіанти виникнення суміжних прав у своїй освітній та дослідницькій діяльності.
6.	Системи для перевірки текстів на ознаки плагіату.	Скласти орієнтовний перелік своїх академічних робіт, підготовлених під час навчання в університеті, що підлягають перевірці на плагіат.
7.	Джерела освітньої та наукової інформації й інформаційний пошук.	Ознайомитись з масивом публікацій, розміщених в ELAKPI, пов'язаних зі своєю спеціальністю / освітньою програмою
8.	Відкритий доступ як засіб сприяння академічній доброчесності.	Скласти орієнтовний перелік наукових журналів відкритого доступу у предметній галузі своєї спеціальності / освітньої програми.
9.	Текстові запозичення, оформлення посилань і цитувань в освітніх та наукових роботах.	Розглянути можливі способи групування бібліографічних описів для своїх академічних текстів.
10.	Підготовка до модульної контрольної та заліку	Переглянути і доповнити свій конспект з дисципліни.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Студенти мають обов'язково відвідувати лекційні та практичні заняття, виконати модульну контрольну роботу та залікову роботу (за потребою, див. РСО).

Студенти мають дотримуватися положень «Кодексу честі КПІ ім. Ігоря Сікорського».

У студентів заохочується ініціативність, інноваційність, креативність, командна робота.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість поставити будь-яке питання, що стосується процедури контрольних заходів. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати контрольних заходів.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна «Академічна доброчесність» може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім студентів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

Навчання іноземною мовою

Враховуючи специфіку навчальної дисципліни, залучаються інформаційні джерела англійською мовою.

З огляду на студентоцентризований підхід, за бажанням студентів, допускається вивчення матеріалу за допомогою англомовних онлайн-курсів за тематикою, що відповідає змісту дисципліни або окремих тем чи завдань.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль:

- Експрес-опитування;
- Результати виконання практичних занять;
- Модульна контрольна робота.

Календарний контроль (атестація) провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: залік.

Рейтинг студента з кредитного модуля формується як сума рейтингових балів поточної успішності навчання, а також заохочувальних/штрафних балів. Рейтингові бали для бакалаврів денної форми навчання нараховуються за такі види навчальної діяльності:

- 1) Виконання завдань в межах 9-ти практичних занять;
- 2) Виконання модульної контрольної роботи;
- 3) Виконання залікової контрольної роботи (за потреби).

Критерії нарахування балів.

1. *Практичне заняття* оцінюється із 10 балів:

- «відмінно»: безпомилково і повно розкриті всі аспекти питання, винесеного на практичне заняття, зроблені самостійні узагальнення та висновки (не менше 90% потрібної інформації) – 10-9 балів;

- «добре»: розкрито більшість аспектів питання, винесеного на практичне заняття, допущені несуттєві помилки, питання розкрито з недостатньою повнотою, дано неточну відповідь на додаткові запитання (не менше 75% потрібної інформації) – 8-7 балів;

- «задовільно»: поверхнево і неповно розкрито питання, винесене на практичне заняття, допущені суттєві помилки, відсутня відповідь на додаткові запитання (не менше 60% потрібної інформації) – 6 балів;

- доповнення або відповідь на додаткові запитання практичного заняття – 2 бали;

- «незадовільно»: відмова відповідати на основні та додаткові запитання практичного заняття – 0 балів;

- відсутність на практичному занятті – (-2) бали.

2. *Модульна контрольна робота* оцінюється із 10 балів за такими критеріями.

- «відмінно»: безпомилкові і повні відповіді на закриті і відкриті тестові завдання МКР (не менше 90% потрібної інформації) – 10-9 балів;

- «добре»: достатньо повні і з незначними помилками відповіді на закриті і відкриті тестові завдання МКР (не менше 75% потрібної інформації) – 8-7 балів;

- «задовільно»: неповні і з помилками відповіді на закриті і відкриті тестові завдання МКР (не менше 60% потрібної інформації) – 6 балів;

- «незадовільно»: недостатні і незадовільні, з суттєвими помилками відповіді на закриті і відкриті тестові завдання МКР (менше 60% потрібної інформації) – 0 балів;

- відсутність у визначений час на МКР – (-2) бали.

3. *Залікова контрольна робота* складається з тестових завдань відкритого і закритого типу, які оцінюються за шкалою 40 балів:

- «відмінно»: безпомилкові і повні відповіді на закриті і відкриті тестові завдання КР (не менше 90% потрібної інформації) – 36-40 балів;
- «добре»: достатньо повні і з незначними помилками відповіді на закриті і відкриті тестові завдання КР (не менше 75% потрібної інформації) – 30-35 балів;
- «задовільно»: неповні і з помилками відповіді на закриті і відкриті тестові завдання КР (не менше 60% потрібної інформації) – 24-29 балів;
- «незадовільно»: недостатні і незадовільні, з суттєвими помилками відповіді на закриті і відкриті тестові завдання КР (менше 60% потрібної інформації) – 0 балів.

За результатами навчальної роботи за перші 7 тижнів навчання «ідеальний студент» має набрати 30 балів. На першій атестації (8-й тиждень) студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг не менше 18 балів.

За результатами навчальної роботи за 13 тижнів навчання «ідеальний студент» має набрати 60 балів. На другій атестації (14-й тиждень) студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг не менше 36 балів.

Максимальна сума балів складає 100. Для отримання заліку з дисципліни «автоматом» необхідно мати рейтинг не менше 60 балів. Якщо сума балів менша за 60, студент виконує залікову контрольну роботу.

Остаточний рейтинг розраховується як сума балів, отриманих на практичних заняттях, та балів за залікову контрольну роботу.

Умови допуску до семестрового контролю: семестровий рейтинг $\geq$ 40 балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Орієнтовний перелік питань, які виносяться на семестровий контроль

1. Що таке академічна доброчесність?
2. Назвіть фундаментальні цінності академічної доброчесності.
3. У яких законах України йдеться про академічну доброчесність?
4. Назвіть види порушень академічної доброчесності.
5. У чому полягає зміст поняття наукової етики?
6. Як взаємодіють наукові та освітні процеси в університеті?
7. Які канали наукової комунікації вам відомі?
8. Як ви розумієте поняття «інтелектуальна власність»?
9. Які об'єкти авторського права ви знаєте?
10. Розкрийте майнові та особисті немайнові права автора (правовласника).
11. З якою метою застосовують сучасні системи для перевірки текстів на ознаки плагіату?

12. Які основні академічні тексти та на яких етапах підлягають перевірці на плагіат в КПІ ім. Ігоря Сікорського?
13. Які методи інформаційного пошуку є найбільш продуктивними?
14. Які архіви відкритого доступу наукових та навчальних матеріалів ви знаєте?
15. Яким чином можна виявити недостовірні інформаційні джерела?
16. У чому полягає основна ідея Відкритого доступу?
17. Яка користь Відкритого доступу для формування високого рівня академічної культури?
18. У чому полягає основна ідея відкритої науки?
19. Як оформити перефразування в тексті наукової роботи так, щоб це не вважалося плагіатом?
20. Ознаки яких різновидів академічного плагіату допомагають виявити програмно-технічні засоби?

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено канд. іст. наук, доц. Сошинською Я.Є., канд. наук із соціал. комун. Кулик Є.В.

Ухвалено кафедрою теорії та практики управління, протокол № __ від «__» _____ 2021 р.

Погоджено Методичною комісією КПІ ім. Ігоря Сікорського, протокол № __ від «__» _____ 2021 р.